

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 17. juni 2025

Sag 95/2024

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Erbil Kaya, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Sønderborg den 7. november 2022 (K01-7350/2022) og af Vestre Landsrets 13. afdeling den 29. august 2024 (S-0358-24).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Oliver Talevski, Ole Hasselgaard og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse. Subsidiært har han nedlagt påstand om strafbortfald, mere subsidiært formildelse, herunder således at han alene tildeles en advarsel om udvisning, og mest subsidiært hjemvisning til fornyet behandling i byretten.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Supplerende sagsfremstilling

Det fremgår af rapport af 7. november 2022 vedrørende afhøring af T bl.a.:

”Afhørte var på vej til Tyskland, men ville besøge 2 søstre i Danmark. og herefter ville han søge asyl i Kiel i Tyskland. Afhørte var oprindeligt rejst fra Tyrkiet for 2 måneder siden.

...

Afhørte forklarede i øvrigt, at afhørte var flygtet fra sin værnepligt, og derfor var efterlyst i Syrien.”

Retsgrundlag

Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, er sålydende:

”Artikel 31.

Flygtninge, som ulovligt opholder sig i tilflugtslandet.

Flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed truedes i den i artikel 1 anførte betydning, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig indenfor de kontraherende staters område, skal ikke i disse stater kunne straffes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uopholdeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.”

Artikel 1, som der henvises til i artikel 31, stk. 1, fastsætter, at som flygtning anses en person, der i sit statsborgerskabsland har en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser.

Anbringender

T har anført navnlig, at han ved udlændingemyndighedernes afgørelse af 28. november 2023 er meddelt opholdstilladelse som konventionsflygtning efter udlændingelovens § 7, stk. 1. Det er ved afgørelsen om asyl slået fast, at han er flygtet fra et område, hvor hans liv eller frihed var truet. Efter Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, kan han derfor ikke straffes for sin brug af en anden persons id-kort ved sin indrejse i Danmark. Der eksisterer ikke et betryggende asylsystem i Tyrkiet eller Grækenland, og han ville risikere at blive tvangsdeporteret til Syrien, såfremt han var blevet i et af de to lande.

Han søgte ikke umiddelbart asyl ved indreisen, hvilket skyldes, at han ikke blev behørigt vejledt om asyl ved sin ankomst til Danmark, herunder om retsstillingen efter konventionens artikel 31.

Han bør under alle omstændigheder frifindes for påstanden om udvisning, da udvisning af ham vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T ved grænsekontrollen i Kruså den 7. november 2022 fremviste et ægte italiensk id-kort udstedt til en anden person. Betingelserne for straf efter straffelovens § 174 er derfor opfyldt.

Det beror på en konkret vurdering, om en flygtning opfylder kravene for straffritagelse i Flygtningekonventionens artikel 31. T flygtede fra Syrien til Tyrkiet i 2013-2014 og opholdt sig i Tyrkiet indtil september 2022, hvor han rejste til Grækenland. I Grækenland opholdt T sig i to måneder, hvorefter han rejste til Spanien. Efter et kort ophold i Spanien rejste han med bus via Frankrig, Belgien og Tyskland til Danmark. Der er derfor ikke grundlag for at antage, at han ved sin indrejse i Danmark kom direkte fra Syrien i Flygtningekonventionens artikel 31's forstand.

T rettede ved indrejsen heller ikke uopholdeligt henvendelse til de danske myndigheder og søgte asyl, hvilket er en betingelse for straffrihed efter Flygtningekonventionens artikel 31. Han blev ved anholdelsen af politiet spurgt, om han ville søge asyl, hvortil han svarede, at han ville besøge sine søstre i Danmark og derefter vende tilbage til Tyskland og søge asyl. Han søgte heller ikke asyl i forbindelse med grundlovsforhøret, men først den 9. december 2022. Han havde således ikke til hensigt at søge asyl i Danmark, da han fremviste id-kortet, men alene at tage på familiebesøg i Danmark.

Betingelserne for at udvise T er opfyldt, og udvisning af ham vil ikke være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Højesterets begrundelse og resultat

Baggrund

T blev den 7. november 2022 anholdt ved den dansk-tyske grænse i Kruså og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 174, fordi han ved indrejsen i Danmark foreviste et ægte italiensk id-kort, som var udstedt til en anden person. Ved anholdelsen oplyste han til politiet, at han var rejst fra Tyrkiet to måneder tidligere og ville besøge søskende i Danmark, og at han efterfølgende ville søge asyl i Tyskland. Han oplyste også, at han oprindeligt var flygtet fra Syrien, hvor han var efterlyst, fordi han var deserteret fra den syriske hær.

Samme dag blev T fremstillet i grundlovsforhør, hvor han erkendte sig skyldig og blev idømt fængsel i 14 dage samt udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år.

Efter afsoning af dommen søgte T den 9. december 2022 asyl i Danmark. Den 28. november 2023 blev han meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, gældende indtil den 28. november 2025.

T ønskede herefter at anke byrettens dom med påstand om frifindelse under henvisning til Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, der medfører, at flygtninge under visse betingelser ikke kan straffes for ulovlig indrejse eller ophold.

Ankefristen var på det tidspunkt udløbet, men landsretten gav den 24. april 2024 T tilladelse til at anke byrettens dom.

Under ankesagens behandling forklarede han, at han flygtede fra Syrien i 2013-2014, og at han indtil 2022 opholdt sig i Tyrkiet. I september 2022 rejste han til Grækenland, hvor han var i omkring to måneder. Herefter rejste han til Spanien, hvor han var i omkring et døgn, hvorefter han kørte med bus gennem Frankrig, Belgien og Tyskland til Danmark. Han havde ikke søgt asyl i andre lande forud for, at han kom til Danmark.

Landsretten fandt ved dom af 29. august 2024, at Ts brug af en anden persons id-kort ved sin indrejse i Danmark ikke er straffri efter Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, og stadfæstede byrettens dom med den ændring, at indrejseforbuddet blev nedsat til 4 år.

Problemstilling

Efter straffelovens § 174 straffes den, som i retsforhold gør brug af et ægte dokument som vedrørende en anden person end den, hvem det virkelig angår.

Det følger af Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, at flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed truedes i konventionens forstand, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig inden for de kontraherende staters område, ikke i disse stater skal kunne straffes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uopholdeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.

Efter ordlyden af artikel 31 må der ikke straffes for ”ulovlig indrejse eller ophold”. Straffriheden må efter Højesterets opfattelse også omfatte bl.a. brug af et dokument, der tilhører en anden som nævnt i straffelovens § 174, selv om det ikke måtte være nødvendigt at anvende et id-dokument for at indrejse i Danmark med henblik på at søge asyl.

For at undgå krænkelse af artikel 31 finder Højesteret, at straffelovens § 174 må forstås på den måde, at der ikke er tale om en retsstridig (strafbar) handling omfattet af bestemmelsen, hvis betingelserne for straffrihed efter artikel 31 er opfyldt.

Sagen angår herefter, om T, der som nævnt fik asyl i Danmark den 28. november 2023, opfylder betingelserne i Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, sådan at han ikke kan straffes for overtrædelse af straffelovens § 174 ved i forbindelse med indreisen i Danmark den 7. november 2022 at have gjort brug af en anden persons id-kort.

Vurdering

Højesteret finder, at det efter udlændingemyndighedernes afgørelse om at give T asyl må lægges til grund, at han uanset sine ophold i Tyrkiet og Grækenland efter sin udrejse af Syrien må anses for at være kommet ”direkte” fra et område, hvor hans liv eller frihed var truet, jf. Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1. Hans transitophold i Spanien, Frankrig, Belgien og Tyskland kan ikke føre til en anden vurdering.

T blev som nævnt anholdt ved indreisen i Danmark den 7. november 2022. Han oplyste i den forbindelse bl.a., at han var deserteret fra den syriske hær, og at han ville søge asyl i Tyskland. Han søgte asyl i Danmark den 9. december 2022, og den 28. november 2023 fik han asyl i Danmark.

På denne baggrund finder Højesteret, at T har godtgjort at have haft ”rimelig grund” til den ulovlige indrejse, jf. Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1. Den omstændighed, at han ved anholdelsen oplyste, at han ville søge asyl i Tyskland, kan ikke føre til et andet resultat.

Ved anholdelsen den 7. november 2022 fik T kontakt til de danske myndigheder, og han afgav forklaring til myndighederne om sine forhold. Højesteret finder, at han herved også har

opfyldt betingelsen i Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, om ”uopholdeligt” at rette henvendelse til de danske myndigheder.

Højesteret finder efter det anførte, at Ts brug af en anden persons id-kort ved indreisen i Danmark er omfattet af Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, og at handlingen derfor ikke er retsstridig (strafbar) efter straffelovens § 174.

Højesteret frifinder herefter T.

Thi kendes for ret:

T frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byret, landsret og Højesteret.